

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2021. június 16., szerda

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a kényszertörlési eljárásra és a felszámolási eljárásra vonatkozó és kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi LXX. törvényhez 1060

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 338/2021. (VI. 11.) Korm. rendelethez 1069

Végső előterjesztői indokolás a Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság Tolna Megyei Igazgatósága új paksi telephelyének kialakítását célzó beruházás előkészítésével és megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról szóló 339/2021. (VI. 11.) Korm. rendelethez 1069

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás a kényszertörlési eljárásra és a felszámolási eljárásra vonatkozó és kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi LXX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslathoz tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában kerül közzétételre.

A kényszertörlési eljárás alapvető célja a cég cégnyilvántartásból való törléséhez szükséges állami intézkedések megtétele. Ugyanakkor a kényszertörlési eljárásban annak vizsgálatára is sor kerül, hogy a cég törlésére a kényszertörlési eljárást vagy felszámolási eljárást követően kerülhet-e sor. A vagyoni helyzet alapján dőlhet el ugyanis, hogy van-e értelme a felszámolási eljárás lefolytatásának.

A cég a Javaslat új megoldása szerint a kényszertörlési eljárásban még helyreállíthatja törvényes működését. Ha ezt igazolni tudja a cégbírósnak felé, érvényes adószámmal rendelkezik, továbbá kielégíti az esedékessé vált követeléseit, valamint megfizeti a kényszertörlési eljárás illetékét, akkor a cégbírósnak a kényszertörlési eljárást megszünteti, és a cég részt vehet a gazdasági életben, folytathatja gazdasági tevékenységét.

A Javaslatban hangsúlyos szerepet kap a gazdasági élet tisztasága és a hitelezővédelem biztosítása. A jogutód nélküli megszüntetések éves számában kiugróan magas a kényszertörlési eljárások száma. A kényszertörlési eljárás bevezetésének az volt a célja, hogy a felduzzasztott cégnyilvántartásból gyorsan kivezesse azokat a cégeket, melyek tényleges gazdasági tevékenységet már nem végeznek, hiszen ezeknek a fantom-, illetve alvócégeknek a megszüntetése a kényszertörlési eljárás bevezetése előtt hatályban volt kényszer-végelszámolás és felszámolás útján indokolatlanul magas állami kiadásokat eredményezett. A kényszertörlési eljárások magas száma ugyanakkor azt is mutatja, hogy a cégek tagjai, vezető tisztviselői alternatívaként kezelik a kényszertörlést mint a cég jogutód nélküli megszüntetésének egyik formáját. A kényszertörlési eljárást mintegy kihasználva mentesülni kívánnak a végelszámolás feladatai alól. A jogalkotói cél a kényszertörlési eljárás bevezetésekor azonban egyáltalán nem az volt, hogy az állam akár a cég közreműködése nélkül kényelmi szolgáltatásként eltüntesse a nem használt cégeket a cégnyilvántartásból.

A fentiek miatt a Javaslat jelentősen módosít az eljáráson, és hangsúlyossá teszi azt, hogy a kényszertörlési eljárás egy szankciós jellegű törlési eljárás. Ha cég (volt) ügyvezetője és (volt) tagja közrehatása (felróhatósága) megállapítható azért, hogy a cég kényszertörlés alá került, valamint megállapítható, hogy kényszertörlés alatt vagy esetlegesen az azt megelőző törvényességi felügyeleti eljárás alatt a bírósággal való együttműködési kötelezettségeiknek nem tettek eleget, az eltiltás mellett egy új, önálló szankció bevezetésével a cég ki nem egyenlített tartozásaiért – egyetemlegesen – helyállni kötelesek, azért felelnek. A Javaslat tehát megszünteti a kényszertörlés „kényelmi jellegét”.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A jelenleg hatályos kényszertörlési eljárásban a céget eljárási költség nem terheli, ugyanakkor a cégbírósnak végzi el a cég törléséhez szükséges feladatokat. A kényszertörlés ugyanakkor nem tekinthető állam által nyújtott szolgáltatásnak, így a Javaslat tételes felügyeleti illeték megfizetéséhez köti az eljárás lefolytatását. Az illeték megfizetésére a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény

(a továbbiakban: Ctv.) rendelkezései alapján elsődlegesen a kényszertörési eljárás kezdő napján a cégjegyzékbe bejegyzett tagok és vezető tisztségviselő egyetemlegesen kötelesek. Ha azonban a cég él a kényszertörés megszüntetésének lehetőségével, az illetéket a cég fizeti meg.

Ha a cég képes a törvényes működésének helyreállítására, és erre tekintettel vele szemben megszüntetik a kényszertörési eljárást, a céget alacsonyabb illeték terheli.

A 2. §-hoz

A rendelkezés átmeneti szabályt kapcsol a kényszertörési eljárásban bevezetésre kerülő felügyeleti illetékhez. Kimondja azt az általános szabályt, hogy a felügyeleti illetéket a hatálybalépése napján vagy az után induló ügyekben kell alkalmazni, vagyis amelyekben a kényszertörési eljárást megindító cégbíróági végzést a hatálybalépés napján vagy azt követően hozzák meg. Fontos további rendelkezés, hogy a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készületségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Vmtv.) 157. §-a alapján felfüggesztett kényszertörési ügyekben, valamint azon cégek kényszertörésében, amely cégek ügyeiben a Vmtv. még a kényszertörés elrendelését megelőző szakaszban állapította meg az eljárás felfüggesztését, vagy előírta, hogy nem kerül sor kényszertörés elrendelésére, akkor sem állapítható meg illeték, ha a céggel szemben a kényszertörési eljárás megindítására a módosítás hatálybalépése napján vagy azt követően kerül sor.

A 3. §-hoz

A vagyonvisszaszerzés-vagyonkutatás költségeinek fedezete céljából a Javaslat a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) módosításával a regisztrációs díj mellett előírja a bejelentett követés 0,5%-ának megfelelő mértékű, de legalább 5 000 forint és legfeljebb 40 000 forint összegű költség befizetését is, amelyet a felszámoló a vagyonkutatás-vagyonvisszaszerzés költségeinek kiegyenlítésére használhat fel. A költségátalány felhasználásával a felszámolónak tételesen el kell számolnia, és a fel nem használt összeget a hitelezők részére vissza kell fizetni.

A 4. §-hoz

Figyelemmel arra, hogy a Javaslat a hitelezők és az adós vezetője tekintetében is további kötelezettséget, illetve következményt állapít meg a jelenleg hatályos szabályokhoz képest, az új rendelkezéseket a folyamatban lévő eljárásokban nem lehet alkalmazni.

Az 5. §-hoz

A Javaslat 2. §-ához kapcsolódóan állapít meg módosító rendelkezést.

A 6. §-hoz

A Javaslat érinti az eltiltás jogintézményét is. A jelenleg hatályos szabályok, a Ctv. 9/C. §-ának a III/1366/2016. számú alkotmánybíróági határozattal megsemmisített szövege helyébe lépett rendelkezések, amelyek biztosítják, hogy az a személy kerüljön csak eltiltásra, akinek közrehatását a szabálytalan működésben a cégbíróság megállapítja. Az eltiltás időtartama ugyanakkor a ki nem elégített hitelezői követelésektől függ kizárólag. A Javaslat szerint az eltiltás nem kizárólag a kielégítetlen hitelezői követelések esetén kerül alkalmazásra, noha továbbra is jelentős körülmény, hogy a cég kifizetetlen tartozásokat lehetőség szerint ne hagyjon hátra. Az eltiltott személy felelősségét csökkenti, ha a bejelentett követelések megtérülnek, az eltiltásnak azonban nem ez az egyetlen szempontja. Az eltiltást megalapozó körülmények önmagában az is, hogy az eltiltott személy magatartása felróható volt a cég törvénysértő működésének kialakulásában, illetve fenntartásában.

A Javaslat továbbá bővíti az eltiltással érintett személyek körét is. Korlátlan tagi felelősséggel működő cég esetében nem csak a korlátlanul felelős tag tiltható el a jövőben, hanem valamennyi tag. Ennek oka, hogy a céggel kapcsolatos tagi döntések meghozatalában – a vonatkozó anyagi jogi szabályok szerint – valamennyi tag egyenlő súllyal vesz részt. Korlátozott tagi felelősséggel működő gazdasági társaság esetén továbbra is a többségi tagja tiltható el.

Az eltiltott személy a hatályos szabályokkal egyezően nem lehet gazdasági társaságban többségi befolyással rendelkező tag, nem válhat gazdasági társaság korlátlanul felelős tagjává, egyéni cég tagjává, valamint nem lehet cég vezető tisztségviselője, cégvezetője, felügyelőbizottsági tagja.

A 7. §-hoz

A rendelkezés a hatályos szabályhoz képeset pontosítja az arra vonatkozó esetet, amikor az eltiltás időszaka alatt újabb eltiltásra kerül sor.

A 8. §-hoz

A cégbírószági informatikai rendszer évente elvégzi a cégjegyzékbe bejegyzett, érintett természetes személyeknek a büntügyi nyilvántartási rendszerből megállapítható kizáró ok fennálltára vonatkozó vizsgálatot. A Ctv. jelenleg nem rendezi azt a körülményt, hogy ha a cégbírószág megállapítja a kizáró ok fennálltát, az érintett személyt a cégbírószág milyen időponttal (hatállyal) törli a cégjegyzékből.

A Ctv. 76/A. § (2) és (3) bekezdése rögzíti, hogy az adatigénylés célja kizárólag annak megállapítása, hogy a cégnyilvántartásba bejegyzett gazdasági társaság, szövetkezet, erdőbirtokossági társulat, vízgazdálkodási társulat, európai szövetkezet, európai részvénytársaság, valamint egyesülés vezető tisztségviselője (cégvezetője), felügyelőbizottságának tagja vonatkozásában a Ptk. 3:22. § (4), illetve (5) bekezdésben meghatározott kizáró okok fennállnak-e. A büntügyi nyilvántartó szerv a büntügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a büntügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Bnytvt.) 71. § (2) bekezdése szerinti – cégiratnak nem minősülő – értesítést küld a cégbírószág részére. A Ctv. egyértelműen megjelöli az adatigénylés célját, továbbá merev hivatkozással jelöli meg a cégbírószág rendelkezésére bocsátható információk körét, amelyből következik, hogy a cégbírószág további büntetőjogi adatok megismerésére nem jogosult a büntügyi nyilvántartási rendszerből. A büntügyi nyilvántartó szerv kizárólag a 71. § (3) bekezdésben meghatározott értesítést küld. Ebben a kizáró okok fennállta „igen” vagy „nem” válasszal szerepel. Ebből következően a cégbírószág nem jogosult arra, hogy megismerje a büntetett előélet vagy a foglalkozástól való eltiltás kezdetére és végére vonatkozó büntügyi nyilvántartási adatot, és erre cégjogi szempontból nincs is szükség.

A Ctv. 76/A. §-a alapján a büntügyi nyilvántartó szervnek a Ptk. 3:22. § (4), illetve (5) bekezdése szerinti kizáró okot tartalmazó értesítése alapján a cégbírószág a céggel szemben hivatalból törvényességi felügyeleti eljárást indít. Ha a törvényességi felügyeleti eljárásban a cégbírószág megállapítja a törvénysértő állapot fennállását, végzésével törli az érintett személyt a cégjegyzékből. E törlésnek a jövőre nézve kell fennállnia. Ennek oka az, hogy a cégnyilvántartás közhitelességéhez, a forgalom biztonságához fűződő érdek e kérdésben is azt követeli meg, hogy ha a cégbírószág a jövőre nézve szüntesse meg a törvényellenes helyzetet. A visszamenőleges törlés jelentős károkat okozna a gazdasági forgalomban, és alkotmányossági aggályokat is felvetne.

Utalni lehet továbbá arra is, hogy a cégjegyzék nem is jeleníthet meg büntetőjogi adatokat, így ezen okból sem támogatható, hogy az érintett személy törlésére büntügyi nyilvántartási adatok átvezetésével, a cégjegyzékben való feltüntetésével kerüljön sor. A büntügyi nyilvántartás adatait a cégbírószág nem kezelheti, és azokat be nem jegyezheti.

Cégbejegyzési, változásbejegyzési kérelem esetén az informatikai rendszer a Ctv. 44/B. §-a alapján adatigényléssel fordul a büntügyi nyilvántartó szervhez, így büntetőjogi okból kizárt személy nem kerül a cégjegyzékbe bejegyzésre. Az éves felülvizsgálat pedig azt biztosítja, hogy ha időközben egy már bejegyzett személy büntetőjogi kizáró ok hatálya alá került, a jogsértés jogerős megállapítását követően a továbbiakban már ne járhatson el.

A 9. §-hoz

A rendelkezés a törvényességi felügyeleti szabályok közé illeszti a cég vezető tisztségviselőjének azon kötelezettségét, hogy tájékoztassa a cég tagjait – korlátolt tagi felelősség mellett működő társaság esetén a többségi befolyással rendelkező tagot – arról, ha céggel szemben törvényességi felügyeleti eljárás van folyamatban. E rendelkezésre azért van szükség, mert a cégek tagjai sok esetben nem értesülnek arról, hogy olyan eljárás van folyamatban, amely akár a cég megszűntnek nyilvánításával és a cég kényszertörlésével is járhat, így

megtenni vagy kezdeményezni sem tudják a szükséges tagi intézkedéseket. A cég valós helyzetéről csak akkor értesülnek már, mikor megindult a kényszertörlési eljárás.

A 10. §-hoz

Az új különleges törvényességi eljárás lefolytatása a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) módosításával áll összefüggésben. A Ptk. módosítása nem változtat azon a jogi helyzeten, hogy a közkereseti társaságban vagy a betéti társaságban fennálló társasági részesedés nem része a hagyatéknak, így a tag halála esetén a hagyaték átadása főszabályként független kérdés a társasággal kapcsolatos tagsági kérdésektől. A Ptk. módosítása előtti helyzetben a tagok sokszor nem voltak tisztában a jogi helyzettel, ezért a társasági tagi jogviszonyok rendezésével megvárták a hagyatékátadó végzést, ami azonban sok esetben ahhoz vezetett, hogy a társaság a Ptk. rendelkezése alapján időközben a törvény erejénél fogva megszűnt. A Ptk. módosítása megszünteti a társaság törvény erejénél fogva történő megszűnését, mint jogkövetkezményt. Ha a Ptk. előírása alapján a társaság a hat hónapos határidő alatt új tagot vagy új bel-, illetve kültagot nem jelent be a cégbírósághoz, a társasággal szemben törvényességi felügyeleti eljárás fog indulni, amelynek során a cég még helyreállíthatja megfelelő intézkedések meghozatalával a törvényes működését. E törvényességi felügyeleti eljárásnak a speciális formája, ha a társaság a cégbíróság felhívására úgy nyilatkozik, hogy kifejezetten az elhunyt tag örökösével kíván megállapodni, azonban az örökös személye bizonytalan. Ez a bizonytalanság fakadhat abból, hogy a hagyatékátadó végzést még nem hozták meg, de akár abból is, hogy örökösödési vita áll fenn. Ebben az esetben a jogi eljárás lezárultáig a cégbíróság felfüggeszti a különleges törvényességi felügyeleti eljárást, és a társaságnak a jogi eljárást lezárultát követően kell a törvényes működését helyreállítania.

A 11. §-hoz

A Javaslat főszabályként lehetővé teszi, hogy a cég a kényszertörlési eljárás alatt a szokásos napi működését folytassa, ha a cég úgy nyilatkozik, hogy a törvényes működése helyreállításával és egyéb feltételek teljesítésével a kényszertörlési eljárás megszüntetését fogja kérni. A cég ugyanis csak a törvényben meghatározott időszakban nyújthat be ilyen kérelmet, vagyis meg kell várnia a követelések bejelentésére nyitva álló határidő leteltét. Bizonyos helyzetekben a Javaslat nem teszi lehetővé ilyen kérelem benyújtását. Az egyik ilyen helyzet, ha a cég a törvény erejénél fogva már megszűnt a 116. § (1) bekezdés d) pontja alapján, hiszen ebben az esetben a törvényes működés helyreállítása kizárt. Nincs lehetőség továbbá ilyen kérelem benyújtására, ha törölték a cég adószámát, az adószám törléssel érintett cég megszüntetésére irányuló különleges törvényességi felügyeleti eljárás következményeként indult meg a kényszertörlés, továbbá akkor sem, ha külön jogszabály szankcionálja azt, ha a cég kényszertörlés alá kerül (pl. támogatási jogviszonyokra vonatkozó előírások). A működés csak a szokásos napi üzletmenetre vonatkozhat, tehát a cég a szokásos megrendeléseket teljesítheti, munkavállalóinak bért fizethet stb. A Javaslat ugyanakkor keretek közé szorítja ezt a működési lehetőséget is. Ha cég mégsem nyújtja be a továbbműködéséhez szükséges megszüntetési kérelmet, vagy az alapján nem szünteti meg a cégbíróság vele szemben a kényszertörlési eljárást, a cég a továbbiakban nem végezhet gazdasági tevékenységet. E jogkövetkezmény a törvény erejénél fogva áll be, arról a cégbíróságnak külön végzést nem kell hoznia. A Javaslat megtartja azt a szabályt, amely szerint a cég döntéshozó szerve a kényszertörlési eljárás céljával ellentétes döntéseket nem hozhat. A Javaslat pontosabban rögzíti, hogy bár a vezető tisztségviselő nem kerül törlésre, képviseleti joga azonban korlátozottá válik. A vezető tisztségviselő továbbra is képviseli a céget a hatósági és cégbírósági eljárásokban és az üzleti életben, azonban az előírások betartásával tehet jognyilatkozatot. A kényszertörlési eljárás alatt a cég vagyonának elidegenítése vagy a megterhelése esetén a Javaslat a jogügyletkez a semmisség jogkövetkezményét fűzi. Ha cég a szokásos napi működését folytathatja, akkor megtehet minden olyan intézkedést, ami ahhoz szükséges, hogy a kényszertörlés megszüntetéséhez szükséges feltételeknek meg tudjon felelni. Azonban ebben az esetben is a hitelezői érdeket figyelembe véve kell eljárnia a cégnek és az ügyvezetésnek.

A Javaslat pontosítja a kényszertörlési eljárás, mint nemperes eljárás alapvető szabályait. Kiemelhető, hogy a hatályos szabálytól eltérően nem válnak a kényszertörlés iratai nyilvánossá. Ennek oka, hogy a kényszertörlési eljárás nem a cég normál cégnyilvántartási ügyeivel összefüggő eljárás, így a bárki számára nyilvános információ-hozzáférést sem indokolt biztosítani. Az iratok nyilvánosságára a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény szabályait kell alkalmazni.

A 12. §-hoz

A rendelkezés a hatályos előíráshoz képest részletesebben határozza meg a követelés bejelentésének tartalmi elemeit annak érdekében, hogy a Javaslatban szabályozott részletes vizsgálat hatékonyan legyen lefolytatható.

A 13. §-hoz

A rendelkezés pontosítja a vezető tisztségviselőknek és a tagoknak a céggel kapcsolatos adatszolgáltatására vonatkozó rendelkezéseit. A rendelkezés pontosítja a mulasztás jogkövetkezményét.

A 14. §-hoz

Bár fő szabály szerint a kénysztörzési eljárást törvényességi felügyeleti eljárás előzte meg, ahol a cég nem tudta helyreállítani a törvényes működését, a Javaslat a kénysztörzési eljárásban meghatározott ideig lehetőséget biztosít arra, hogy a cég teljesítse a törvényes működéshez szükséges feltételeket, és kérje a kénysztörzési eljárás megszüntetését. Ha a megszüntetés elrendelésének oka már nem áll fenn, érvényes adószámmal rendelkezik, és a céggel szemben fennálló tartozás kielégítése megtörtént, valamint megfizette az eljárás felügyeleti illetékét, a Javaslat megteremti a lehetőséget a kénysztörzési eljárás megszüntetésére.

A törvényes működés helyreállítására nincs mód, ha a cég már törvény erejénél fogva megszűnt, így ezen okból indult kénysztörzési eljárásokban az eljárás megszüntetése iránt nem lehet kérelmet előterjeszteni.

A 15. §-hoz

A Javaslat előírja, hogy ha az eljárás kérelemre nem került megszüntetésre, a cégbíróság megvizsgálja a vezető tisztségviselő és a tag korábbi eljárásának, magatartásának felróhatóságát a kénysztörzési eljárásra vezető törvényesértő működés létrejöttében és fenntartásában. Noha a Ptk. 3:90. § (4) bekezdésében foglaltak alapján a részvénytársaság részvényese a társaság tagjának számít, a tagi mulasztás vizsgálata alól nyilvánosan működő részvénytársaság esetén a Javaslat felmentést ad, miután a cégjegyzék a nyilvánosan működő részvénytársaság tagjait nem tartja nyilván, és tagi minőségük, a társasághoz fűződő kapcsolataik is sajátosak.

A vizsgálat arra terjed ki, hogy vizsgálatba bevont, ún. eltiltással érintett személyeknek a cégben betöltött pozíciója alapján milyen intézkedéseket kellett volna megtennie annak érdekében, hogy helyreálljon a cég törvényes működése (vagy a cég végelszámolás útján törlésre kerüljön), és mik voltak azok az intézkedések, amelyeket ténylegesen meg is tett.

A Javaslat a vizsgálódás körét a kénysztörzési eljárás megelőző két évre is kiterjeszti, és szükség szerint bevonásra kerül a korábbi vezető tisztségviselő és tag is.

A cégbíróság az érintett ügyvezetőt illetve tagot nyilatkozattételre hívja fel. A cégbíróság a hitelezői bejelentésekről, valamint az egyéb vizsgálandó körülményekről tájékoztatja az eltiltással érintett személyeket. A cégbíróságnak lehetősége van arra, hogy a nem megfelelő módon alátámasztott, vagy nem megfelelő tartalommal bejelentett követelések esetén azokat figyelmen kívül hagyja és vitatottként jelölje meg.

Az eltiltással érintett személynek arról szükséges nyilatkoznia, hogy vitatja-e a követeléseket, valamint tájékoztatást kell adnia a cégbíróságnak arról is, hogy a megvalósított mulasztások elkerülése érdekében milyen intézkedéseket tett. A Javaslat értelmében az érintett személyt az eljárásban a fél jogai illetik meg, és a vizsgálat során a bizonyítási eszközök közül személyes meghallgatásra és okirati bizonyításra kerülhet sor.

A Javaslat az el nem érhető személyek vonatkozásában speciális szabályozást ad. Ennek oka, hogy a gyakorlatban a cégek tagjai, vezető tisztségviselői azt a magatartást tanúsítják, hogy a cég jogutód nélküli megszüntetésével együtt járó feladatok elvégzése helyett elérhetetlenné válnak, vagyis „fantomizálják” a céget. E magatartás azonban nem vezethet ahhoz, hogy mentesüljenek a kénysztörzési eljárásban alkalmazható intézkedések alól. A jelenlegi jogszabályok és informatikai lehetőségek ma biztosítják, hogy a cégbíróság az érintett személyek aktuális lakóhelyét megismerje, akkor is, ha a személy jelenlegi lakóhelye és esetlegesen a cégjegyzékből való törléskori lakóhelye nem azonos. Ebből következően megelőzhetőek ma már a „rossz” címre küldött értesítések miatti akadályok és eljárási nehézségek.

Az eltiltással érintett személyek az adatszolgáltatási, nyilatkozattételi kötelezettségük elmulasztásával nem kerülhetnek jobb helyzetbe, mint azok a személyek, akik a cégbíróságnak megadják a szükséges információkat, és eleget tesznek a nyilatkozattételi kötelezettségüknek. A rendelkezés a nyilatkozat elmulasztása esetén sem zárja ki az, hogy a cégbíróság a 117/F. § (1) bekezdés a) pontja szerinti eltiltást megállapítsa, ha az ügy összes körülménye alapján felmerül az eltiltással érintett személy közrehatása, és a nyilatkozata elmaradása is azt erősíti, hogy fennállnak az eltiltási feltételek, vagyis úgy kell tekinteni, hogy az eltiltással érintett személy nem tudta kétséget kizáróan igazolni azt, hogy az elvárható minden intézkedést megtett a cég törvénysértő működésének megszüntetése, a cég által megvalósított mulasztás megszüntetése érdekében. Ebben az esetben az eltiltással érintett személy nyilatkozattételi mulasztása nem mentesíti a 117/F. § (1) bekezdés a) pontja szerinti eltiltás és annak jogkövetkezménye alól. Előfordulhat ugyanakkor, hogy a nyilatkozattételi mulasztás azzal jár, hogy a cégbíróság nem tudja vizsgálni a 117/F. § (1) bekezdés a) pontja szerinti eltiltás megállapításához szükséges körülményeket. Elsődlegesen erre az esetre rendelkezik a szabály pénzbírság kiszabhatóságáról; nem kizárva ugyanakkor azt, hogy akár a 117/F. § (1) bekezdés a) pontja szerinti eltiltás megállapítása mellett is kiszabható a pénzbírság.

A Javaslat értelmében a céggel szemben követelést bejelentőknek a hatályos szabályokhoz képest több információt kell megadniuk a követelésről. A bejelentőnek követelését okirattal alá kell támasztania. Az eltiltással érintett személy ugyanakkor vitássá teheti a követelést. Ha az eltiltással érintett személy a bejelentett követelést teljes egészében vagy részben vitatja, meg kell jelölnie a vitatást megalapozó tényeket és csatolnia kell eredetben vagy másolatban az ezt bizonyító okiratokat. Ha a cégbíróság a vitás tényét elfogadja, a követelést a továbbiakban vitatott követelésként kezeli.

Az eljárásban a közokiraton alapuló követelés jogalapját nem lehet vitatni.

A követelés vitatása esetén a cégbíróság nyilatkoztatja a követelést bejelentőt is.

A cégbíróság vizsgálat eredményeként a cég törlése mellett döntenie abban a kérdésben, hogy terheli-e felelősség a vezető tisztségviselőt, vagy tagot (illetve az eljárásba bevont volt vezető tisztségviselőt és volt tagot) a törvénysértő működés tekintetében, megszegte-e a fenti személy az eljárásban őt terhelő együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget. Amennyiben ezt megállapíthatónak látja, végzésben határoz az eltiltással érintett személy eltiltásáról. A cégbíróságnak az eltiltás alkalmazása során azt kell vizsgálnia, hogy az eltiltással érintett személy mindent megtett-e annak érdekében, hogy elkerülje a fennálló helyzetet. Az eltiltás alkalmazása tekintetében a bizonyítási teher az eltiltással érintett személyen van, neki kell bizonyítania, hogy őt nem terheli mulasztás, az általában elvárható módon járt el.

A cégbíróság abban az esetben mellőzheti az eltiltást, ha kétséget kizáró módon bizonyításra került, hogy az adott személy az általában elvárható minden intézkedést megtett. Ha ezt nem bizonyítja, vagy ha együttműködési kötelezettségének megsértésével nem nyilatkozik, ezzel megghiúsítja a törvénysértő működés kialakulásában vagy fenntartásában való felelősség felróhatóságának vizsgálatát, a cégbíróság a szankció alkalmazásáról dönt.

A cégbíróság a végzésében rendelkezik arról is, hogy e személy a kénysztörlési eljárásban bejelentett és ki nem elégített – nem vitatott – követelésekért korlátlanul felel, ha pedig több ilyen személy eltiltásáról és felelősségéről határoz a cégbíróság, akkor e személyek felelőssége egyetemleges. Ezen szankció alkalmazására csak a 117/F. § (1) bekezdés a) pontja szerinti eltiltási esetében kerül sor.

A cégbíróság végzése ellen fellebbezésnek van helye.

Az eltiltás jogintézménye a hitelezővédelmi szempontok és a gazdasági élet tisztaságának biztosítása érdekében jelentős szankciót jelent. Azok a személyek, akiknek tevékenysége következtében a gazdasági élet tisztaságába vetett bizalom megrendült, valamint a közérdek sérelme is felmerül, enyhébb szankciók alkalmazása nem nyújtana kellő védelmet. Az eltiltás eredményeként – a vállalkozáshoz való jog és a foglalkozás szabad megválasztása jogának szükséges korlátozásával – e személyek bizonyos időre távol maradnak a gazdasági élettől. Az eltiltással egyidejűleg a hitelezők védelme érdekében a cégbíróság a kénysztörlési eljárásban bejelentett hitelezői követelések erejéig – a 117/F. § (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben – az eltiltott személyek felelősségéről is rendelkezik. Ez a felelősség elkülönül a társasági jogi felelősségáttörési szabályoktól, attól független, önálló szankciót jelent.

A 16. §-hoz

A Javaslat pontosítja, hogy milyen mértékű vagyon, illetve követelés szükséges a felszámolási eljárás kezdeményezéséhez. A Javaslat a 400 000 forint összértékű követelés bejelentését olyan jelentősnek tekinti, amely miatt, tekintett nélkül a vagyonfelmérés során feltárt vagyon mértékére, felszámolási eljárás kezdeményezésének van helye. Ha van követelés bejelentés, azonban annak összértéke nem éri el a 400 000 forintot, akkor van helye felszámolási eljárás kezdeményezésnek, ha a cég vagyona a 400 000 forint értéket eléri. A Javaslat fenntartja a felszámolási eljárást kezdeményező okok közül továbbá a peres eljárásra vonatkozó rendelkezést is. Pontosítja ugyanakkor azt annak érdekében, hogy csak abban az esetben kerüljön sor felszámolásra, ha a cég vagyonának növelésére esély lehet, mert a cég pénzkövetelés vagy pénzben kifejezhető követelés megtérítésére irányuló peres eljárásban felperesként vesz részt.

A Javaslat rendezi azt a kérdést, ha cég törlésre kerül, azonban fellelhető vagyontárggyal rendelkezik. Ebben az esetben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:48. § (2) bekezdésének a jogi személy jogutód nélküli megszűnésének vagyonfelosztási szabályai alkalmazásával dönt a vagyontárgynak a tagok közötti felosztásáról. Ennek azért is nagy jelentősége van, mert a cég törlésével jogalanyiságát s így perképességét is elveszti, ha tehát valamely hitelező a törölt céggel szemben a törlést követően kíván igényt érvényesíteni, azt az utófelelősség szabályai szerint megteheti, az általa indítandó perben a felosztott vagyonból részesülő tagok személyében korlátozott felelősségi formájú cég esetében is tud alperest nevezni. Ha a cégnek olyan vagyontárgya maradt, amely közhiteles vagy közérdekvédelmi nyilvántartásban szerepel, akkor a vagyontárgyra vonatkozóan a cégbíróságnak a cég tulajdonjoga törlése mellett a tagot megillető tulajdonjog bejegyzetetéséről is rendelkeznie kell a törlő végzésben, ezzel elkerülhetővé válik a feleslegesen indítandó vagyonrendezési eljárás. Ha a cégbíróság a cég vagyoni helyzetének felmérése során a céget megillető vagyoni értékű jog fennállásáról, illetve a cég javára vagy érdekében feljegyzett tényről szerez tudomást, a végzésben rendelkezik ezen jog, illetve tény törléséről is, annak érdekében, hogy ezen törlésre ne vagyonrendezési eljárásban kerüljön sor, hanem a kényszertörlési eljárásban végleg és megnyugtatóan rendeződjenek a törölt cég jogviszonyai.

Fontos újítása a Javaslatnak, hogy az állam nem vezeti ki „ingyen” a gazdasági életből a működésképtelen cégeket, mentesítve őket a jogutód nélküli megszüntetés lefolytatásából fakadó költségek alól, hanem tételes felügyeleti illetéket vezet be. E rendelkezés alól kivételt jelent az az eset, ha a kényszertörlésre a cég törvény erejénél fogva történő megszűnése miatt kerül sor, hiszen ebben az esetben a cégbíróságnak feladata a cég törlése.

A kényszertörlési eljárást befejező végzés fellebbezhető végzés.

A 17–19. §-okhoz

A Javaslat fenntartja a Ctv. 118/A. §-a és 118/B. §-a szerinti pereket, ugyanakkor ki kell mondani azt, hogy ezek a perek csak azokkal a személyekkel szemben indíthatóak, akikkel szemben a cégbíróság a Ctv. 117/F. § (2) bekezdése szerinti, a hitelezői követelésekért való felelősség jogkövetkezményét nem alkalmazta. Ezen esetben ugyanis a hitelezői követelésekért való felelősség már a kényszertörlési eljárásban rendezésre került, e személyekkel szemben további peres eljárásnak a hitelezői követelések tekintetében nincs helye.

A Javaslat külön per indításának lehetőségét teremti meg arra az esetre, ha a 117. § (1) bekezdés a) pontja szerinti eltiltási ok következményeként az eltiltott személyt kötelezi a cégbíróság a kényszertörlési eljárásban bejelentett, vitatott követelésnek nem minősülő ki nem elégített követelése megfizetésére. A per a Cstv. 33/A. § szerinti megoldást követi, ahol szintén történik egy megállapítás, majd külön perben a marasztalási összegnek a megállapítása. A kényszertörlési eljárásban a megállapítást nemperes eljárásban folytatja le a cégbíróság. A perben a követelés bejelentőjével szemben fennálló követelés pontos összegének meghatározására kerülhet sor. A per a végrehajtható okirat létrehozását célozza.

A 20. §-hoz

A rendelkezés a szükséges átmeneti szabályokat tartalmazza.

A cégbíróság a Javaslat hatálybalépésekor felfüggesztés alatt álló kényszertörlési eljárásokat a 2021. június 30-án hatályos rendelkezéseik szerint folytatja le. A kényszertörlés alatt álló cégeknek a Javaslat azonban további egy hónapos haladékot ad arra, hogy a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és

a járványügyi készületségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Vmtv.) 157. §-a alapján igazolják törvényes működésük helyreállítását, amelyre tekintettel a velük szemben megindított kényszertörlés megszüntetésére kerül.

A Javaslat szerint megújított kényszertörlési szabályokat a Javaslat hatálybalépése napján és az azt követően elrendelt kényszertörlésekre kell alkalmazni.

A Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása érdekében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény, valamint a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény rendelkezéseinek eltérő alkalmazásáról szóló 249/2020. (V. 28.) Korm. rendelet, majd a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készületségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 157. §-a értelmében a cégbíróság a törvényességi felügyeleti eljárásban a cég megszüntetnek nyilváníthatóságáról 2021. június 30-ig nem határozhat. Továbbá a cég adószámának jogerős törlése miatt indult, a cég megszüntetnek nyilváníthatására irányuló eljárás szintén 2020. május 29-től 2021. június 30-ig felfüggesztésre kerül. Ezekben az esetekben tehát a Javaslat hatálybalépése után indul majd meg a kényszertörlési eljárás, vagyis a Javaslat szerint megújított szabályok fognak érvényesülni.

A Javaslat ugyanakkor a felelősségi rendelkezésekre tekintettel egy éves átmeneti időszakot állapít meg, amit két rendelkezés tartalmaz. Egyrészt az adószám törléssel érintett cégek esetében a 100 000 forintos törvényességi felügyeleti eljárási illeték, mint követelés bejelentése miatt a cégbíróság csak az eltiltás jogkövetkezményt alkalmazza, feltéve, hogy az eltiltás alkalmazásának fennállnak a feltételei. A követelésért való felelősségről azonban nem rendelkezik. A másik rendelkezés, hogy azokban az ügyekben, ahol a cégbíróságnak alkalmaznia kellene a 117/F. § (2) bekezdése szerinti jogkövetkezményt, a cégbíróság a 118. § szerinti, vagyis az eljárást befejező végzés meghozatala vagy a 117/F. § (2) bekezdése szerinti végzés meghozatala előtt felfüggeszti az eljárást 2022. június 30-áig, és eddig az időpontig lehetőséget kap a cég arra, hogy a törvényes működését helyreállítsa és könnyített szabályok mellett kerüljön megszüntetésre a kényszertörlési eljárás vele szemben.

A 21. §-hoz

Az a) pont a kényszertörlési eljárás új rendszeréhez igazítja a bírói hatáskört. Ennek alapján a kényszertörlésben nem csak az eljárást lezáró végzést, hanem a követelések megállapítását és az eltiltást, illetve a felelősség kimondását tartalmazó végzést is bírónak kell meghoznia.

A b) pont az egyéves eltiltás feltételét pontosítja. Ha ugyanis a céggel szemben követelés bejelentésére nem került sor, azonban a vezető tisztségviselő, illetve a tag eltiltásának feltétele fennáll, mert közrehatott a jogszabályellenes működésben vagy megszegte a bírósággal szembeni együttműködési kötelezettségét, az eltiltás nem mellőzhető csak azért, mert a cégnek kiegyenlített tartozása nincs. Ebben az esetben azonban a legrövidebb idejű eltiltásra kerül sor.

A c) pont szerinti módosítás a Ctv. 76/A. §-a alapján történő adatigényléssel áll összefüggésben. A cégbíróság a bünyügyi nyilvántartó szervtől kap egy cégiratnak nem minősülő iratot, amely irat a Ctv. alapján nem nyilvános irat, vagyis a kívülállók részére ezek nem hozzáférhető adatok. A § (3) bekezdése alapján indult törvényességi felügyeleti eljárás irataira ugyanakkor jelenleg alkalmazni kell a 72. § (5) bekezdésében foglalt nyilvánossági szabályt, amely azzal jár, hogy bárki megismerheti a bünyügyi nyilvántartó szerv által közölt, illetve az eljárás során keletkezett egyéb, az érintett személy bünyűtetett előéletére vonatkozó iratokat. Ezen ellentmondás kiküszöbölése érdekében a Ctv. 76/A. § alapján indult törvényességi felügyeleti eljárásokban az eljárás iratainak nyilvánosságára a Pp. rendelkezéseit kell alkalmazni.

A d) pont szövegponosító javaslatot tartalmaz, figyelemmel arra, hogy a Javaslat szerint a cég kérelmére is helye lehet a kényszertörlési eljárás megszüntetésének.

Az e) pont a cégbíróságnak a Cégek Közlönyben közzétett hirdetésményével összefüggő bejelentési határidőt 40 napra csökkenti.

Az f) pont a Bérgarancia biztost megillető díjazás mértékének emelését biztosítja.

A g) pont a törvény erejénél fogva történő megszűnés esetében, ha a cég tartozást nem halmozott fel, mentesíti az érintett vezető tisztségviselőt és tagot az eltiltás alól, figyelemmel arra, hogy a gyakorlatban ezek a cégek gyakorlatilag önhibájukon kívül, jellemzően hagyatéki eljárás „megoldásában bízva” kerülnek a törvény erejénél fogva megszüntetésre.

A h) pont pontosítja a rendelkezést annak érdekében, hogy felszámolási eljárásra csak abban az esetben kerüljön sor, ha a bírósági eljárás azzal az eséllyel járhat, hogy a cég vagyona nő.

A 22. §-hoz

Hatályát veszítő rendelkezéseket tartalmaz a rendelkezés, amelyek a Javaslatra tekintettel már feleslegessé válnak.

A Ctv. 9/E. § hatályon kívül helyezésével összefüggésben kiemelhető, hogy a büntetőjogi eltiltás esetén az, hogy eltiltási időszak a cégjegyzékben kerüljön feltüntetésre, nem összeegyeztethető a büntügyi nyilvántartás rendeltetésével. Nem engedhető meg ugyanis, hogy a különleges adatokat kezelő nem nyilvános büntügyi nyilvántartás adatai a nyilvános cégjegyzékbe átemelésre kerüljenek. E szabály továbbá a Ctv. 44/B. §-ára és a 76/A. §-ára figyelemmel szükségtelen is, mert a hivatkozott rendelkezések a foglalkozástól való büntetőjogi eltiltást is kezelik.

Az értesítési cím kivezetésre kerül a jogrendszerből, így a Ctv. rendelkezései közül is kivezetésre kerül.

A 23. §-hoz

A köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény már jelenleg is mentesítési szabályt tartalmaz az eltiltás jogintézménye alól. Ennek oka, hogy az állami befolyás alatt álló gazdasági társaságok működése sokszor sajátos, így különösen akkor, amikor az állam öröklés vagy más módon, nem piaci alapon jut a részesedéshez.

A 24. §-hoz

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 325. § (5) és (7) bekezdése is „zárt rendszerben alkalmazott bizalmi szolgáltatásra” és „zárt rendszer bizalmi szolgáltatóra” hivatkozik a kiállító saját kezű aláírására egyértelműen visszavezethető adatokra vonatkozó rendelkezésekkel kapcsolatban. Ezt a feltételt indokolt a Pp. 325. § (1) bekezdés h) pontjában is megjeleníteni.

A 25. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

III. Kormányrendeletekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

az egyes beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokkal összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 83/2021. (II. 23.) Korm. rendelet módosításáról szóló 338/2021. (VI. 11.) Korm. rendelethez

A jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. §-a, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján kerül közzétételre.

A Kormány támogatta a Tihanyi Bencés Apátság műemléki és kiegészítő fejlesztéseinek támogatásáról szóló 1568/2019. (X. 4.) Korm. határozatával a Tihanyi Bencés Apátság műemléki és kiegészítő fejlesztéseit, a református templomok és gyülekezeti ház felújításának és építésének támogatásához szükséges kormányzati intézkedésekről szóló 1605/2019. (X. 16.) Korm. határozatával a Szilágyi Dezső téri református templom belső felújításának befejezését, valamint a szerzetesrendi fejlesztésekkel összefüggő intézkedésekről szóló 1660/2019. (XI. 21.) Korm. határozattal a Budapest-Pasaréti Páduai Szent Antal Plébánia lelkipásztori központjának felépítése, a templom és a rendház felújítását.

A beruházások mielőbbi megvalósítása érdekében a Kormány a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján a beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági eljárások ügyintézési határidejének rövidítése, valamint a kivitelezés felgyorsítása érdekében a beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyeket nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánítja.

Végső előterjesztői indokolás

a Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság Tolna Megyei Igazgatósága új paksi telephelyének kialakítását célzó beruházás előkészítésével és megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról szóló 339/2021. (VI. 11.) Korm. rendelethez

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a jogszabály indokolása a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: Magyar Közút Nonprofit Zrt.) új paksi telephelyének kialakításával összefüggő közigazgatási hatósági eljárások egyszerűsítésével és gyorsításával csökken a beruházás megvalósításának ideje, amelynek eredményeként a Magyar Közút Nonprofit Zrt. új paksi telephelyének megnyitása, továbbá ezzel összefüggésben a paksi Integrált Központ tervezett megnyitásának céldátuma nagy biztonsággal tartható lehet.

A fejlesztés közvetlen célja, hogy a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Tolna Megyei Igazgatóság jelenlegi paksi mérnökségi telephelyéről mielőbb egy új telephelyre költözhessen, amely mind elhelyezkedésében, mind a jelenlegihez képest megnövelt méretével alkalmasabb a közeljövőben bővülő feladatok ellátására. A feladatok növekedése elsősorban a Paks II. beruházás miatt megvalósuló térségi útfejlesztéseknek köszönhető.

Mindemellett a Magyar Közút Nonprofit Zrt. paksi telephely új helyszínen történő kialakításának szükségességét indokolja a paksi Integrált Központ fejlesztése is. Az Integrált Központ létesítésére alkalmas helyszín érinti a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Tolna Megyei Igazgatóság jelenlegi paksi telephelyét is (7030 Paks, Nyárfa u. 1.), ezért a Magyar Közút Nonprofit Zrt. részére szükséges a város egy másik megfelelő pontján új telephely létesítése. Hangsúlyozandó, hogy a Magyar Közút Nonprofit Zrt. költözése nélkül az Integrált Központ megvalósítása nem kivitelezhető.

A Kormány a Beruházás időben történő megvalósítása érdekében – a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján – döntött a Beruházás nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűvé nyilvánításáról.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.